

Päiväys
26.3.2026

Diaarinumero
605/03.04.04.04.19/2025

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

26.3.2026

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **2.4.2026**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 26.3.2026 nro 378/2026, valitus ympäristölupa-asiassa, koskien hevostallin toimintaa Pohjaslahden kylässä, Keuruu.

Luvan hakija

Erkki Laakso

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **26.3.2026 – 4.5.2026** hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://tuomioistuimet.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **4.5.2026**.

26.3.2026

Dnro 605/03.04.04.19/2025

Asia Valitus ympäristölupa-asiassa

Valittaja Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Luvan hakija Erkki Laakso

Päätös, josta valitetaan

Keurusselän ympäristönsuojelujaosto 26.3.2025 § 14

Keurusselän ympäristönsuojelujaosto on myöntänyt Erkki Laaksolle hevostallitoimintaa koskevan ympäristöluvan Keuruun kaupungin Pohjaslahden kylään tilalle Myllypelto. Toimintaa tulee harjoittaa lupahakemuksen sekä lupaan liitettyjen lupamääräysten 1–20 mukaisesti.

Yleinen ympäristönsuojelu

1. Toiminta tulee kokonaisuutena järjestää niin, ettei siitä aiheudu maaperän, pohja- tai pintaveden pilaantumisen vaaraa, yleisten teiden likaantumista, roskaantumista, hajuhaittaa, pölyhaittaa tai muutenkaan haittaa ympäristölle. Vahinkotilanteisiin ja niiden asianmukaiseen hoitoon on varauduttava ennalta.

Lannan sekä pilaantuneen rehun varastointi ja käsittely

2. Lanta on varastoitava tiivispohjaisessa lantalassa. Lantala tulee tyhjentää riittävän usein niin, ettei lantalasta missään tilanteessa pääse valumia lantalan ulkopuolelle. Myös lannan kuormaus tulee tehdä tiivispohjaisella alustalla, josta maahan tippunut lanta tulee siivota välittömästi kuormauksen yhteydessä. Lantalan eteen tulee 30.9.2025 mennessä rakentaa kuljetuskontin kokoon nähden riittävän laaja tiivispohjainen alusta esimerkiksi maabetonilla tai asfaltilla. Myös lannan kuljetuksen tulee tapahtua asianmukaisella kalustolla siten, ettei lantaa joudu ympäristöön eikä naapureille aiheuteta kohtuutonta haittaa. Lannan kuljetukseen käytettävät tiet on pidettävä puhtaina ja ympäristöön joutunut lanta on heti kerättävä talteen. Toiminnanharjoittaja vastaa myös mahdollisesti käyttämänsä urakoitsijan suorittamasta lannan kuljetuksesta ja levityksestä.

Lantalan ympärille tulee 30.9.2025 mennessä rakentaa lantalan pohjatasen alapuolelle salaojaputkisto, joka johdetaan sellaiseen vesipesälliseen tarkkailukaivoon, josta on mahdollista ottaa vesinäyte. Kaivosta tulee ottaa kertaluonteinen vesinäyte syksyn 2025 aikana ja siitä tulee tutkia pH, sähkönjohtavuus, kemiallinen hapenkulutus (CODMn), lämpötila, happi-, kokonaistyyppi-, ammonium- ja nitraattipitoisuudet sekä lämpökestoisten koliformisten bakteerien määrä. Näytteenoton voi yhdistää syksyn 2025 pohjavesinäytteenottoon. Tutkimustulokset tulee toimittaa viivytyksettä niiden valmistuttua valvontaviranomaiselle. Mikäli tulosten perusteella on arvioitavissa, ettei lantala täytä tiiveysvaatimusta, tulee toiminnanharjoittajan esittää aikataulutettu suunnitelma toimista lantalan tiiveyden varmistamiseksi ja mahdollisesta väliaikaisesta lannan varastointijärjestelystä yhden (1) kuukauden kuluessa tulosten saapumisesta. Valvontaviranomainen voi myös tarvittaessa määrätä uusimaan näytteenoton.

3. Toiminnanharjoittajalla tulee jatkuvasti olla pitkäaikainen voimassa oleva sopimus lannan vastaanottajan kanssa, ellei toiminnanharjoittajalla ole käytössään riittävästi lannan levitykseen soveltuvaa peltoalaa. Kopiot pellon vuokra- ja / tai lannan luovutussopimuksista tulee toimittaa tiedoksi valvontaviranomaiselle 31.8.2025 mennessä. Jos lannan vastaanottaja vaihtuu, tulee muutoksesta ilmoittaa ja toimittaa kopio lannan vastaanottosopimuksesta valvontaviranomaiselle viivytyksettä.

4. Lannan luovutuksessa, aumauksessa ja peltolevityksessä on noudatettava voimassa olevaa valtioneuvoston asetusta eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen vesiin pääsyn rajoittamisesta (VNA 1250/2014, niin sanottu nitraattiasetus). Luvan saajan tulee varmistaa, että myös lannan vastaanottajat ovat tietoisia siitä, mitä lannan levityksestä on määrätty edellä mainitussa asetuksessa.

Pellolle levitettävästä lannasta on teetettävä viiden (5) vuoden välein lanta-analyysi, jossa määritetään lannan sisältämä liukoinen typpi, kokonaistyyppi ja kokonaisfosfori.

Hevosenlanta-aumaa ei saa perustaa pohjavesialueelle eikä lantaa saa levittää pohjaveden muodostumisalueella sijaitseville pelloille. Pohjavesialueen reunavyöhykkeellä sijaitseville pelloille lantaa saa levittää keväisin ja kesäisin, kun se mullataan mahdollisimman nopeasti. Talousveden hankintaan käytettävien kaivojen tai lähteiden ympärille on jätettävä vähintään 30-100 metrin suojavyöhyke käsittelemättä lannalla maaston korkeussuhteista, kaivon rakenteesta ja maalajista riippuen. Vesistöjen ja valtaojien läheisyydessä sijaitseville pelloille tulee jättää vähintään 5 metrin levyinen suojavyöhyke, jolle lantaa ei levitetä ja seuraavan viiden (5) metrin vyöhykkeellä pintalevitys on kielletty, ellei peltoa muokata vuorokauden kuluessa levityksestä. Tulvaherkille pelloille lantaa saa levittää vasta kevättulvien kuivuttua. Veden kyllästämiselle pellolle lantaa ei saa levittää.

5. Pilaantunut rehu tulee varastoida lantalassa tai muulla tiiviillä alustalla, josta ei aiheudu valumia ympäristöön. Pilaantunut rehu voidaan kompostoida,

käyttää peltolannoitteena tai toimittaa luvan omaavaan paikkaan käsiteltäväksi.

Toiminnanharjoittajan tulee esittää 30.6.2025 mennessä valvontaviranomaiselle selvitys aikatauluineen pilaantuneen rehun asianmukaisen varastoinnin järjestämisestä. Mikäli tilalle rakennetaan uusi tiivispohjainen alusta pilaantuneen rehun varastointiin, tulee sitä koskeva suunnitelma esittää hyväksyttäväksi valvontaviranomaiselle hyvissä ajoin, viimeistään yksi (1) kuukausi ennen suunniteltua rakentamista. Tällöin rakentaminen tulee toteuttaa 30.9.2025 mennessä.

Hevosten laidun-, tarha- ja harjoitusalueet

6. Hoskarinjokeen rajoittuvat hevosten laidun- ja tarha-alueet on aidattava 30.6.2025 mennessä ympärivuotisesti siten, että joenvarteen jää vähintään viisi (5) metriä leveä suojavyöhyke. Myös vuokralla olevat Hoskarinjokeen rajoittuvat laitumet tulee olla aidattuina niin, että joen varteen jää vähintään viiden (5) metrin suojavyöhyke niinä aikoina, kun laitumet ovat käytössä. Aitaamisvelvoite ei estä hevosten maisemanhoidollista lyhytaikaista laidunnusta suojavyöhykkeellä.

7. Hevosten laidunalueita tai jaloittelutarhaa ei saa sijoittaa pohjaveden muodostumisalueelle.

8. Laiduntavien eläinten määrä tai laidunnuksen kesto eivät saa ylittää laitumena käytetyn alueen maaperän tai kasvillisuuden kestävyyttä. Laidunten sekä tarha- ja harjoitusalueiden hoitoon tulee kiinnittää erityistä huomiota ja lanta kerätä lantalaan säännöllisesti. Mikäli lantaa säilytetään esimerkiksi kottikärryissä ennen sen viemistä lantalaan, tulee kärryt peittää niin, etteivät linnut pääse levittämään lantaa. Lantalaan lannan keräyskärryt tai -astia tulee tyhjentää lantalaan päivittäin toimintapäivinä. Lanta tulee kerätä

-kasvipeitteettömänä aikana jaloitteluun käytettäviltä laidunalueilta säännöllisesti vähintään aina keväisin ennen lumien sulamista, tarvittaessa useammin,

-jaloittelutarha-alueilta vähintään viikoittain ja

-maneesista sekä ratsastuskentältä aina ratsastustuntien välissä.

Hevosten kulkuväylien tulee olla päällysteeltään sellaisia, että ne kestävät eläinten kulkemisen eivätkä liety. Kulkuväylät on pidettävä siisteinä ja niille kertyvä lanta on kerättävä päivittäin lantalaan.

Mikäli tilalle rakennettaisiin uusi jaloittelutarha, tulee suunnitelma tarhan sijoittamisesta, pohjarakenteista ja vesienkäsittelyn järjestämisestä esittää valvontaviranomaiselle hyvissä ajoin ennen tarhan rakentamista.

9. Mahdolliseen pölyämisen torjuntaan tulee käyttää vettä. Suolaa tai muita pohjavedelle haitallisia aineita ei saa käyttää myöskään liukkauden torjuntaan.

Polttoaineiden ja kemikaalien käsittely ja varastointi

10. Polttoaineiden varastointi tilalla on kielletty. Koneiden tankkaus tulee järjestää suojatusti siten, ettei siitä aiheudu polttoainepäästöjen vaaraa. Mikäli kasvinsuojeluaineita tai muita kemikaaleja käytetään, tulee varmistaa, että ne soveltuvat pohjavesialueella käytettäväksi. Kemikaalien varastoinnissa tulee noudattaa valmisteen käyttöturvallisuustiedotteessa annettuja ohjeita.

Pohjavedelle vahingollisten aineiden käsittelyssä tulee noudattaa erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalta tulee käytettävissä aina olla riittävä määrä imeytysainetta kuten turvetta sekä välineistöä vuodon keräämiseksi.

Jätteet ja jätehuolto

11. Toiminta tilalla on järjestettävä niin, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Jätteiden varastointi on toteutettava niin, ettei niistä aiheudu roskaantumista, hajuhaittaa tai muutakaan ympäristön pilaantumisen vaaraa tai huononnetta jätteiden hyödyntämismahdollisuuksia. Haittaeläimiä tulee tarvittaessa torjua.

Hyödyntämiskelpoiset jätteet kuten paperi-, pahvi- ja muovijäte sekä metalliromu, tulee toimittaa hyödynnettäviksi asianmukaiseen käsittelyyn. Toiminnassa muodostuvat vaaralliset jätteet (esimerkiksi jäteöljy ja akut) on varastoitava katetussa, kuivassa ja tiivispohjaisessa tilassa. Erilaiset vaaralliset jätteet on pidettävä erillään toisistaan, merkittävä ja toimitettava vähintään kerran vuodessa vaarallisten jätteiden vastaanottoaikaan. Muutoin jätteen käsittelyssä on noudatettava Keuruun kaupungin jätehuoltomääräyksiä.

Jätteiden, mukaan lukien pilaantunut rehu, polttaminen on kiellettyä.

12. Kuolleiden eläinten hävittämisessä tulee noudattaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta N:o 1069/2009 muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveyssäännöistä ja sen toimeenpanoasetusta N:o 142/2011, ellei eläintä käytetä teuraaksi. Mikäli hevonen haudataan, hautaamisesta ei saa aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle. Eläimiä ei saa haudata pohjavesialueelle, vedenottamon suoja-alueelle, alle 250 metrin etäisyydelle kaivosta tai vesistöön viettävään rinteeseen tai alueelle, joka tullaan kyntämään tai kaivamaan pian hautaamisen jälkeen. Hautaaminen tulee tehdä vähintään yhden metrin syvyydelle.

Paras käyttökelpoinen tekniikka

13. Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittämisestä ja otettava sitä soveltuvin osin käyttöön, mikäli se vähentää ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Häiriö- ja muut poikkeukselliset tilanteet

14. Toiminnanharjoittajan tulee varautua ennakolta toimiin onnettomuuksien ja muiden poikkeuksellisten tilanteiden estämiseksi sekä niiden terveydelle tai ympäristölle haitallisten seurausten rajoittamiseksi. Mahdollisista häiriöistä ja

poikkeuksellisista tilanteista, jotka ovat aiheuttaneet tai saattavat aiheuttaa merkittäviä ympäristöhaittoja, on välittömästi ilmoitettava Keuruun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle tai alueelliselle pelastuslaitokselle, jos kysymys on öljy- tai kemikaalivahingosta. Toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä heti toimenpiteisiin haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi sekä poikkeuksellisten tilanteiden uusiutumisen ehkäisemiseksi.

Tarkkailu- ja raportointimääräykset

15. Hevostallien, lantalan, umpisäiliöiden ja muiden maaperän, pinta- ja pohjavesien suojelun kannalta olennaisten rakenteiden ja teknisten laitteiden (esimerkiksi umpisäiliöiden täyttymishälyttimet) kuntoa ja tiiviyyttä on tarkkailtava säännöllisesti ja havaitut rikkoumat korjattava viivytyksettä. Lantalan tiiviys tulee tarkastaa aina lantalan tyhjennyksen yhteydessä. Rakenteiden kunnan tarkkailusta ja tehdyistä korjaustoimista tulee pitää kirjaa, joka on pyydettyessä esitettävä valvontaviranomaiselle.

16. Tilalle Myllypelto tulee asentaa kaksi (2) uutta pohjaveden havaintoputkea Keski-Suomen ELY-keskuksen osoittamiin paikkoihin 31.9.2025 mennessä. Toiminnan vaikutuksia pohjaveteen tulee tarkkailla havaintoputkesta HP 1/23 ja kahdesta uudesta putkesta vähintään kaksi kertaa vuodessa (kevät ja syksy) otettavalla vesinäytteellä. Vesinäytteistä tulee tutkia pH, sähkönjohtavuus, happipitoisuus sekä ammonium- ja nitraattitypen pitoisuudet. Näytteenoton yhteydessä tulee myös mitata pohjavedenpinnan taso. Tarkkailua voidaan tarvittaessa muuttaa valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla.

Jos tarkkailussa havaitaan pohjaveden tilan huononemista, tulee toiminnanharjoittajan esittää valvontaviranomaiselle suunnitelma toimenpiteistä kuormituksen vähentämiseksi.

17. Näytteenotto ja analysointi on suoritettava ulkopuolisen asiantuntijan toimesta standardien (CEN, ISO, SFS tai muu vastaavan tasoinen kansallinen tai kansainvälinen yleisesti käytössä oleva standardi) mukaisesti tai muilla tarkoitukseen sopivilla yleisesti käytössä olevilla viranomaisten hyväksymillä menetelmillä. Analyysitodistuksissa on esitettävä käytetyt menetelmät ja niiden mittausepävarmuudet sekä arvio tulosten edustavuudesta. Näytteenottotulokset analyysitodistuksineen on toimitettava valvontaviranomaiselle ja Keski-Suomen ELY-keskukselle viivytyksettä niiden valmistuttua.

18. Toiminnanharjoittajan tulee toimittaa vuosittain helmikuun loppuun mennessä valvontaviranomaiselle edellistä vuotta koskeva vuosiyhteenvedo, joka sisältää vähintään seuraavat tiedot:

- tilan eläinmäärä niin, että hevosten (säkäkorkeus yli 150 cm), ponien (säkäkorkeus 120–150 cm) ja pienponien (alle 120 cm) lukumäärä on eritelty, -muodostuneen lannan määrä (m³ tai t/vuosi) ja sen toimituspaikat,
- tiedot käytettyjen levityspeltojen pinta-alasta (ha) sekä jäljennökset uusista tai muutetuista lannan vastaanottosopimuksista,

-kuolleiden eläinten määrä, käsittely ja toimituspaikat sekä
-hevostallitoiminnassa syntyneet jätteet (laji, määrä ja toimituspaikka mukaan lukien pilaantunut rehu).

Kirjanpitoluokkien tulee olla valvontaviranomaisen tarkistettavissa tilalla ja tietoja on säilytettävä tilalla vähintään kuusi vuotta. Raportointi tulee soveltuvin osin tehdä sähköisesti ympäristönsuojelun YLVA-tietojärjestelmään valvontaviranomaisen tarkemmin ohjeistamalla tavalla.

Toiminnan vastuhenkilö

19. Toiminnalla tulee olla nimetty vastuhenkilö, joka on tietoinen ympäristöluvassa annetuista määräyksistä, ja jonka yhteystiedot ovat valvontaviranomaisen tiedossa. Mikäli vastuhenkilön nimi ja/tai yhteystiedot muuttuvat, on muutoksesta ilmoitettava viipymättä valvontaviranomaiselle.

Toiminnanharjoittajan tai toiminnan muuttuminen tai toiminnan lopettaminen

20. Toiminnanharjoittajan muuttumisesta, toiminnan olennaisesta muuttamisesta, pitkäaikaisesta keskeyttämisestä tai lopettamisesta on ilmoitettava kirjallisesti valvontaviranomaiselle. Ilmoituksessa on selvitettävä alueen kunnostukseen liittyvät toimenpiteet ja niiden aikataulut. Toiminnan loppuessa tai keskeytyessä on varastoitu lanta ja muut jätteet toimitettava asianmukaiseen hyötykäyttöön tai keräykseen.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Päätös on kumottava ja asia on palautettava Keurusselän ympäristönsuojelujaostolle uudelleen käsiteltäväksi.

Perustelut

Hevostallin toiminnalle on ollut Keurusselän ympäristönsuojelujaoksen 22.4.2010 myöntämä määräaikainen ympäristöluva. Vaasan hallinto-oikeus pidensi päätöksellään 5.12.2011 määräaikaisen luvan voimassaoloa 31.12.2016 asti. Keuruun kaupungin ympäristönsuojelujaosto on myöntänyt 13.12.2017 määräaikaisen ympäristöluvan 31.12.2022 asti voimassa olevana. Viimeksi päättyneen luvan mukaan uusi lupahakemus on tullut toimittaa Keuruun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle 31.12.2021 mennessä. Ympäristöluvanvaraista toimintaa on jatkettu vuonna 2017 myönnetyn luvan päätyttyä 31.12.2022 ilman voimassa olevaa ympäristölupaa. Uutta ympäristölupaa on haettu 2.3.2022 ja uusi valituksenalainen ympäristöluva on myönnetty 2.4.2025. Toiminta on siten ollut ilman asianmukaista lupaa 2 vuotta ja 3 kuukautta ajalla 31.12.2022–2.4.2025.

Tilalle tehdyillä tarkastuskäynneillä on todettu, että laidunalueen pintamaa on hyvin hienojakoista ja helposti liettyvää. Ympärivuotinen jaloittelu ja ylilaiduntaminen lisää ravinteiden huuhtoutumis- ja ylilannoitusriskiä, kun maaperä tiivistyy ja ravinteita kuluttava kasvillisuus vähenee tai puuttuu

kokonaan. Tällöin myös valumavesien ravinne- ja mikrobipitoisuudet voivat olla moninkertaisia normaalilta viljelypelloilta lähtevään valumaveden laatuun verrattuna. Samalla eri metallit muuttuvat liukoiseen muotoon ja huuhtoutuvat vesistöihin, tässä tapauksessa ensin Hoskarinjokeen ja siitä edelleen Keurusselkään. Ympäristöluvassa olisi tullut antaa ympäristönsuojelulain 52 §:ssä säädetyllä tavalla tarpeelliset määräykset maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Tilan eläinsuojat ja laidunalueet sijaitsevat vedenhankintaa varten soveltuvalla 2. luokan Lintusyrjänharjun pohjavesialueella. Alueelle laaditussa vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2022–2027 Lintusyrjänharjun pohjavesialue on luokiteltu riskinalaiseksi pohjavesialueeksi, jonka pohjavedentila on huono kohonneen kloridipitoisuuden vuoksi. Samassa toimenpideohjelmassa Hoskarinjoen hydrologis-morfologinen tila on kuvattu välttäväksi ja ekologinen luokka tyydyttäväksi. Hevosten ulosteiden sisältämät typen ja fosforin yhdisteet huuhtoutuvat helposti pohjaveteen. Laiduntamisesta ja lannan varastoinnista ympäristöön kulkeutuvat lanta ja virtsa voivat heikentää pohjaveden laatua ja aiheuttaa makuhaittoja. Hapen väheneminen pohjavedestä edesauttaa raudan ja mangaanin liukenemistä. Ihmisten hyödyntämässä pohjavedessä korkeat nitraatti- ja nitriittityypipitoisuudet voivat aiheuttaa terveyshaittaa.

Nitraattitypen esiintyminen pohjavedessä on aina merkki bakteeritoiminnasta, jonka syynä voi olla lanta. Yli 10 mg/l nitraattityppeä edustaa häiriintynyttä pohjavettä. Vuosien 2018–2022 aikana otettujen pohjavesialueen vesinäytteiden (HP1, HP117A) laskennalliset nitraattipitoisuudet ovat olleet korkeita noin 0,66 mg/l–18,04 mg/l. Nitraattitypen keskiarvopitoisuus on ollut 1,9 mg/l. Edellä mainitut vesinäytteet on otettu vanhasta läheltä Heikkiläntietä sijaitsevasta rautaputkesta, joka ei ole edustava. Uusien putkesta HP1/23 saatujen tulosten perusteella ei ole ollut havaittavissa ympäristölaatuunormit ylittävää typpikuormitusta. Lähiympäristöstä tulevaa kuormitusta on kuitenkin ollut havaittavissa 6.9.2023 laidunalueen pintalammikosta otetussa vesinäytteessä. Samanlaista kuormitusta on ollut havaittavissa 6.9.2023 Hoskarinjoesta otetussa vesinäytteessä. Kuormitus voi olla peräisin tai yhdistelmä useammasta erillisestä toiminnosta näytteenottopisteen yläpuolisesta Hoskarinjokivarresta. Samoin uuden pohjaveden havaintoputken, PVP1 tai Hp1/23, vesinäytteiden vedenlaatuparametreistä osa poikkeaa Keski-Suomen ympäristökeskuksen 24.9.1996 Lintusyrjänharjun pohjavesialueen koepumppauspaikalta P20 otetun vesinäytteen vedenlaatuparametreistä. Ympäristöluvassa olisi tullut antaa ympäristönsuojelulain 52 §:ssä säädetyllä tavalla tarpeelliset määräykset pohjaveden pilaantumisen ehkäisemisestä.

Hevosten laiduntamista eroosioherkällä tulvaniityllä ilman asianmukaisia aitauksia ja maaston kulumista estäviä suojavyöhykkeitä ei voida pitää vesiensuojelullisesti kestäväenä ratkaisuna. Eläinten laiduntaminen aivan Hoskarinjoen rannassa ja eläinten juottaminen suoraan Hoskarinjoesta lisää merkittävästi ravinteiden ja maa-aineksen huuhtoutumista. Huuhtoutuva sedimentti peittää alapuolen uoma-alueita vähentäen alueen virkistyskäyttömahdollisuuksia samentumis- ja rehevöitymisvaikutusten vuoksi. Ravinteiden huuhtoutuminen vesistöön aiheuttaa muun ohella

rehevöitymistä, ja lannan sisältämät mikrobit muodostavat terveys- ja hygieniariskin vesistöä hyödyntäville ihmisille ja eläimille. Ravinnekuormitus voi aiheuttaa vesistön ekologisen tilan heikentymistä, joka johtaa kasvi- ja eläinlajiston yksipuolistumiseen, edistää sinileväkukintojen lisääntymistä ja pahimmillaan aiheutuu kalakuolemia.

Valituksenalainen päätös on perustunut puutteelliseen selvitykseen siltä osin kuin on kyse toiminnan ympäristövaikutuksista, rakenteiden vesitiiveydestä ja pilaantumisen estämiseksi tehtävistä suojaustoimenpiteistä. Päätös on perustunut tosiseikkojen ja selvityksen virheelliseen arviointiin ja siinä on otettu puutteellisesti huomioon toiminnan mahdolliset ympäristövaikutukset ja aikaisemmista lupamääräysten laiminlyönneistä saatavilla oleva selvitys.

Ympäristölupahakemuksessa ei ole esitetty ELY-keskuksen lupahakemuksesta antamassa lausunnossa edellyttämiä tietoja lantalan, kuormausalustan tai eläinsuojien nykyisestä tiiviydestä. Päätöksestä ei käy ilmi, miten vesitiiveydestä on varmistuttu. Ympäristölupahakemuksessa ja -päätöksessä taikka näihin liittyneessä nitraatin kulkeutumisen selvittämiseksi tehdyssä pohjavesiselvityksessä ei ole ELY-keskuksen hakemuksesta antamassa lausunnossa edellytetyllä tavalla esitetty myöskään suojaustoimenpiteitä, joilla pohjaveden mahdollinen pilaantuminen voidaan estää.

Ympäristöluvan myöntämiseksi tarpeellisen ja vaadittavan selvityksen puutteellisuutta ei voida olosuhteet ja aikaisemmat valvontatiedot huomioiden ohittaa asettamalla toiminnanharjoittajalle lupamääräyksillä myöhemmän toteutumisen varaan jääviä tarkkailu- ja rakentamisvelvoitteita, etenkin kun toiminnanharjoittaja on toistuvasti jättänyt noudattamatta vastaavia lupamääräyksiä aikaisemmin.

Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksistä ei käy hallintolain edellyttämällä tavalla selvästi ilmi se, mihin toiminnanharjoittaja on annetuilla lupamääräyksillä velvoitettu eikä asetettuja lupamääräyksiä voida pitää riittävinä ympäristön pilaantumisen vaaran ehkäisemiseksi.

Lupamääräystä 2 voidaan pitää toiminnanharjoittajan kannalta epämääräisenä, koska siitä ei käy selkeästi ilmi, kuinka usein lantala tulee vähintään tyhjentää, ja onko lantala tyhjennetty riittävän usein, jos lantalasta ei voida todeta syntyneen valumia lantalan ulkopuolelle. ELY-keskus on lausunnossaan 7.12.2022 edellyttänyt, että lantala tulee tyhjentää perusteellisesti vuosittain. Lupamääräystä voidaan pitää toiminnanharjoittajan kannalta epämääräisenä myös siksi, että siinä ei ole määritelty riittävän tarkkarajaisesti lupamääräyksen mukaisena pidettävän tiivispohjaisen alustan mittoja tai kokoa.

Lupamääräyksessä 6 edellytettyä viiden metrin levyistä suojavyöhykettä ei voida pitää riittävänä vesistöön kohdistuvan kuormituksen vähentämiseksi. Suojavyöhykkeen tulee olla vähimmillään kymmenen metriä leveä. Lupamääräyksessä ei tule myöntää oikeutta minkäänlaiseen laiduntamiseen suojavyöhykkeellä. Lupamääräys on vaikeasti valvottava ja epäselvä toiminnanharjoittajan kannalta sen suhteen, mitä tarkoitetaan lyhytaikaisella

maisemanhoidollisella laiduntamisella. Valvontahistorian perusteella aikaisemmin asetettuja aitaamisvelvoitteita ja suojavyöhykkeitä ei ole noudatettu. Valituksenalaisessa päätöksessä esitetysti rantaan on jätetty puita ja pensaita ehkäisemään eroosiota. Tilalta otetuista valokuvista on havaittavissa, että puut ja pensaat ovat suhteellisen pienikokoisia, jolloin niiden juuret eivät tosiasiaassa kykene sietämään kookkaiden hevoseläinten painon vaikutuksesta rantapenkalle tulevaa painetta.

Lupamääräyksessä 8 asetettua määräaika on pidettävä tarpeettoman avoimena ja siksi valvonnan ja toiminnanharjoittajan kannalta epäselvänä.

Lupamääräystä 13 on pidettävä tarpeettoman avoimesti muotoiltuna suhteessa ympäristönsuojelulain 8 §:ssä asetettuun velvollisuuteen, jonka mukaan ympäristöluvanvaraisessa toiminnassa toiminnanharjoittajan on ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi huolehdittava ja varmistuttava siitä, että toiminnassa käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Lupamääräys on ymmärrettävissä osin poikkeukseksi ympäristönsuojelulaissa asetetusta parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimuksesta, sillä toiminnanharjoittajan tulisi lupamääräyksen mukaan olla ainoastaan riittävästi selvillä parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä. Lupamääräyksessä asetettu selvilläolovelvollisuus on ymmärrettävissä laissa asetettua velvollisuutta väljemmäksi.

Lupamääräyksessä 15 ei ole täsmennetty, miten lantalan tiiviys tulee tarkastaa lantalan tyhjennyksen yhteydessä, ja tarkoittaako tiiveyden tarkastaminen esimerkiksi vesinäytteen ottamista lupamääräyksen 2 tarkoittamasta tarkkailukaivosta. Lupamääräyksestä ei käy siten myöskään ilmi, pidetäänkö rakenteiden kunnan tarkkailemiseksi riittävänä aistinvaraista havainnointia, ja kuinka rakenteiden kunnan tarkkailusta pidetään kirjaa, jos tarkkailussa ei synny näytetuloksia.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on soveltanut lakia virheellisesti, kun lupa on myönnetty toistaiseksi voimassa olevana toiminnan haitallisten vaikutusten arvioinnin vaikeuteen liittyvästä painavasta syystä huolimatta. Ympäristölupapäätöksessä todetulla tavoin toiminnalle aikaisemmin myönnettyjen määräaikaisten lupapäätösten perusteena on ollut se, että alueen pohjavedessä oli todettu huomattavasti kohonneita nitraattipitoisuuksia sekä se, ettei toiminnan vaikutuksista alueen pohjaveteen ja mahdollisten haitallisten vaikutusten ehkäisemismahdollisuuksista ollut riittävästi tietoa lupapäätöksen myöntämiseksi toistaiseksi voimassa olevana. Uuden luvan myöntämistä toistaiseksi voimassa olevana on perusteltu yksinomaan uusimpien pohjaveden tutkimustulosten perusteella. Lupapäätöksessä todetusti uudesta havaintoputkesta HP1/23 otetuissa näytteissä pitoisuudet ovat olleet alhaisia, mutta niissäkin tulokset ovat vaihdelleet. Tehtyjen tutkimusten perusteella ei ole mahdollista tarkemmin arvioida mahdollisia nitraatin päästölähteitä hevostilan toiminta-alueella ja siksi kohteessa tulee tehdä lisätutkimuksia pohjaveden virtauskuvion ja nitraatin mahdollisen kulkeutumisen varmistamiseksi. Pohjaveden uusien tutkimustulosten perusteella ei voi päätellä, ettei toiminnasta voisi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Varovaisuusperiaate huomioiden lupaa ei olisi tullut

myöntää toistaiseksi voimassa olevana sillä perusteella, että toiminnan vaikutuksista ei ole toistaiseksi saavutettu riittävää tai täyttä varmuutta. Luvan myöntämiseen määräaikaisena on ympäristönsuojelulain 87 §:ssä tarkoitettu toiminnan haitallisten vaikutusten arvioinnin vaikeuteen liittyvä painava syy.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Keurusselän ympäristönsuojelijaostolta on pyydetty lausunto valituksesta. *Hallinto-oikeus* on varannut Keuruun kaupungille, Keuruun kaupungin terveydensuojeluviranomaiselle ja Keuruun vesi -liikelaitokselle tilaisuuden vastineen antamiseen valituksesta.

Keurusselän ympäristönsuojelijaosto on antanut lausunnon valituksen johdosta.

Lupajaosto on esittänyt muun ohella, että hallinto-oikeuden tulee ensisijaisesti tarkentaa lupamääräyksiä tarpeelliseksi katsomallaan tavalla ja toissijaisesti palauttaa lupa-asia uudelleen käsiteltäväksi. Lupamääräyksessä 2 ei ole määrätty lantalan vuosittaisesta vähimmäistyhjennysvälistä, koska lupaa myönnettäessä lantalan tilavuus vastasi noin seitsemän kuukauden varastointitilavuusvaatimusta, eikä vuosittainen tyhjennysväli siten ollut riittävä kielletyn seurauksen ehkäisemiseksi. Lannan kuormauslaatan koosta ei ole pääsääntöisesti lupapäätöksissä määrätty eikä lainsäädännössä tai kotieläintalouden ohjeissa ole tarkkoja mitoitusohjeita. Lisäyksenä lupapäätökseen myös Hoskarinjokeen viettävien hakojen osalta suojavyöhykkeen tulisi olla vähintään 10 metriä. Lyhytaikainen laiduntaminen voidaan lupamääräyksessä 6 rajata esimerkiksi enintään yhden viikon pituiseksi laidunnukseksi kesällä. Lupamääräystä 8 voidaan tarkentaa siten, että suunnitelma uuden jaloittelutarhan rakentamisesta tulee esittää viranomaiselle vähintään kolme kuukautta ennen suunniteltua rakentamista. Valituksessa lupamääräykseen 15 esitetty lisäys rakenteiden vaurioita ja korjausta koskevien valokuvien liittämistä kirjanpitoon on kannatettava. Lupaharkinnan aikana on katsottu olevan perusteita sekä määräaikaiselle että toistaiseksi voimassa olevalle ympäristöluvalle.

Luvan hakija on antanut valituksesta ja lausunnosta vastineen.

Keski-Suomen ELY-keskus on antanut vastaselityksen. Lausunnon johdosta on todettu muun ohessa, ettei lausunnossa esitetyillä lupamääräysten tarkennuksilla ole mahdollista ratkaista luvan myöntämisen edellytyksiin liittyviä puutteita, joiden johdosta lupapäätös ei ole ympäristönsuojelulain mukainen eikä täytä laissa säädettyjä luvan myöntämisen edellytyksiä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoaa valituksenalaisen päätöksen ja palauttaa asian perusteluista ilmenevistä syistä Keurusselän ympäristönsuojelijaostolle uudelleen käsiteltäväksi.

Perustelut

Erkki Laakso on saattanut valituksenalaista ympäristölupa-asiaa koskevan ympäristölupahakemuksen vireille jättämällä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 2.3.2022 allekirjoittamansa ympäristölupahakemuslomakkeen. Lupaa on ilmoitettu haettavan hevostallille/eläinsuojalle Myllypellon tilalle. Hakemuksessa on ilmoitettu, että toiminta, eläinsuojat ja lannan vastaanotto on ennallaan. Hakemukseen on liitetty tietoja vuoden 2018 tilanteesta sekä 29.5.2018, 8.11.2018, 14.11.2019, 26.5.2020, 12.11.2020, 3.6.2021 ja 30.11.2021 otettujen pohjavesinäytteiden (Pohjavesiputki 1, vanha soranottoalue / PONILAA/HP1) tutkimustodistukset.

Lupahakemus on kuulutettu 3.11.–10.12.2022. Kuulutuksen mukaan lupahakemuksessa tarkoitettu eläinsuoja sijaitsee Keuruun kaupungin Pohjaslahden kylässä tilalla Myllypelto 249-408-23-2 ja tilalla on paikat noin 25 hevoselle ja ponille. Lisäksi on mainittu, että toiminnalle on Keurusselän ympäristönsuojelujaoston myöntämä määräaikainen ympäristölupa 31.12.2022 asti.

Päätöksenteon perusteena oleviin asiakirjoihin on liitetty Myllypellon tilalla 21.11.2022 tehdyn tarkastuksen tarkastusmuistio. Muistion mukaan käynnin tarkoituksena oli käydä läpi toimintaa ja siinä mahdollisesti tapahtuneita tai suunniteltuja muutoksia 2.3.2022 päivätyn hakemuksen ja voimassa olevan lupapäätöksen pohjalta. Muistioon kirjatun mukaan tarkastushetkellä hevosia ja poneja oli 26. Kaikki hevospaikat sekä uudessa että vanhassa tallissa olivat täynnä. Eläinsuojan yhteydessä sen takaseinustalla on 6 x 12 metrin kokoinen katettu betonipohjainen lantala, jossa on 1,5 metriä korkeat betoniset seinämät. Lanta toimitetaan kahdelle paikalliselle viljelijälle kompostoitavaksi ja/tai aumattavaksi ja sen jälkeen pellolle levitettäväksi. Lantalan edustalla ei ollut tiivispohjaista kuormausalustaa, jonka rakentamista on edellytetty voimassa olevan ympäristöluvan lupamääräyksessä 6. Laitumia ei ollut aidattu.

Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Keski-Suomen ELY-keskukselta, Keuruun Vesi -liikelaitokselta ja Keuruun kaupungin terveydensuojeluviranomaiselta. Lausuntopyyntöön mukaan toimintaan ei ole esitetty muutoksia aikaisempaan verrattuna. Lausuntopyyntöön mukaan määräaikaisen ympäristöluvan perusteena on ollut pohjaveden suojele alueella todettujen korkeiden nitraattipitoisuuksien vuoksi. Lausuntopyyntöön kootussa taulukossa on esitetty edellisen ympäristöluvan (13.12.2017 § 74) jälkeen otettujen hakemukseen liitettyjen pohjavesinäytteiden tutkimustulokset. Luvan hakija on hakemuksen käsittelyaikana ilmoittanut lupaviranomaiselle, että tilalla harjoitettu ratsastuskoulutoiminta on tarkoitus lopettaa kesän 2025 jälkeen.

Valitukseen on liitetty Keurusselän ympäristönsuojelujaoston ympäristölupapäätös 13.12.2017 § 74, jonka mukaan Erkki Laaksolle kyseisellä päätöksellä Myllypellon tilalle myönnetty hevostallitoimintaa koskeva ympäristölupa on määrätty olemaan voimassa määräajan 31.12.2022 saakka. Uusi lupahakemus on tullut toimittaa Keuruun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle 31.12.2021 mennessä. Hallinto-oikeus

toteaa, että uusi lupahakemus on toimitettu kyseisen määräpäivän jälkeen, minkä lisäksi määräaikaisen ympäristöluvan voimassaolo on edellä todetusti päättynyt 31.12.2022. Asiassa on siten lupaviranomaisessa ollut kyse uudesta luokitellulle pohjavesialueelle sijoitettavan hevostallitoiminnan ympäristölupa-asiasta.

Ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista. Lisäksi ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 3–7 §:ssä on säädetty tarkemmin niistä tiedoista ja selvityksistä, joita ympäristölupahakemukseen on liitettävä.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin 1–4 kohtien mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa: 1) terveyshaittaa; 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa; 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta; 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella.

Ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ratkaistaan edellä viitattujen säännösten mukaisesti ensisijaisesti lupahakemuksessa esitettyjen selvitysten perusteella. Hakemuksessa esitettyjen seikkojen perusteella on kyettävä arvioimaan muun ohella hakemuksessa kuvatun toiminnan ympäristövaikutukset sekä se, täyttääkö toiminta ympäristönsuojelulain mukaiset luvan myöntämisen edellytykset.

Ympäristönsuojelulain 17 §:n mukaisen pohjaveden pilaamiskiellon vastainen seuraus on aina ympäristöluvan myöntämisen ehdoton este. Pohjaveden pilaamiskielto pitää sisällään myös vaaran aiheuttamisen kiellon, eikä toiminnan tarvitse aiheuttaa konkreettista pilaantumista ollakseen pilaamiskiellon vastaista. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että pohjaveden pilaamisriski on suljettu pois.

Hakemusta on viranomaisten hakemuksesta antamien lausuntojen jälkeen täydennetty 26.10.2023 päivätyllä tutkimusraportilla koskien nitraatin kulkeutumisen selvittämistä Myllypellon tilalla sekä 30.9.2024 päivätyllä täydennetyllä tutkimusraportilla. Hallinto-oikeus toteaa, että hakemus ei ole täydennettynäkään sisältänyt yksityiskohtaista selvitystä lupahakemuksen kohteena olevasta toiminnasta ja toiminnan ympäristövaikutuksista. Hallinto-oikeuden arvion mukaan hakemuskuulutuksen sisältö ja valituksenalaisen päätöksen kertoelmassa toiminnasta esitetyt tiedot ovat pääosin lupaviranomaisen toimesta koottuja perustuen Myllypellon tilalla aikaisemmin harjoitetun hevostallitoiminnan ympäristölupapäätöksiin ja toiminnan valvontatietoihin. Epäselväksi on jäänyt, minkälaiseen hevostallitoimintaan ja mille eläinmäärälle ja minkälaisin ympäristövaikutuksien ympäristölupaa on valituksenalaisessa asiassa haettu.

Toiminnan sijoittuessa luokitellulle pohjavesialueelle lupaharkinnan kannalta ratkaisevia ovat erityisesti pohjaveden tilaa ja pohjavesiolosuhteita sekä toiminnan päästöjä ja niiden maaperään ja pohjaveteen kulkeutumista koskevat selvitykset. Kun hakemuksessa on valituksessa esitetysti kyse toiminnasta, joka voi haetulla sijainnilla aiheuttaa maaperän ja pohjaveden pilaantumisen vaaraa, on hakemuksessa ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan oltava selvitys muun ohella toimenpiteistä, joilla estetään päästöt maaperään ja pohjaveteen sekä muista suunnitelluista pohjaveden suojaustoimenpiteistä. Hakemuksesta ei käy ilmi pohjavesialueelle sijoittuvien eläinsuojien ja lantalan tiiveys eikä hakemuksessa ja sen täydennyksissä ole esitetty selvitystä toiminnan edellyttämistä maaperän ja pohjaveden suojaustoimenpiteistä tai niiden tarpeesta. Muun ohella lantalan tiiveyden varmistamiseen liittyviä selvityksiä on valituksenalaisessa ympäristölupapäätöksessä määrätty toimitettavaksi luvan myöntämisen jälkeen. Kyse on luvan myöntämisen kannalta keskeisistä pinta- ja pohjavesien suojelun kannalta olennaisista selvityksistä, joiden tulee olla käytettävissä jo lupaharkinnassa.

Edellä olevan perusteella hallinto-oikeus toteaa, että valituksenalainen päätös on perustunut puutteelliseen selvitykseen siltä osin kuin on kyse ympäristölupahakemuksen kohteena olevasta toiminnasta ja toiminnan keskeisistä ympäristövaikutuksista haetulla sijaintipaikalla. Asiassa ei hakemuksessa esitetyn ja lupaviranomaisen hankkiman selvityksen perusteella ole ollut riittäviä edellytyksiä ympäristölupaharkinnan suorittamiseksi. Valituksenalainen päätös on näin ollen kumottava ja asia palautettava lupaviranomaiselle, jotta lupaharkinta voidaan suorittaa kokonaisuudessaan uudelleen. Luvan hakijalle on ennen asian uudelleen käsittelyä varattava tilaisuus täydentää hakemusta, mikäli luvan hakija haluaa jatkaa hakemustaan. Asian näin päättyessä hallinto-oikeus ei lausu lupamääräyksiä ja ympäristöluvan määräaikaaisuutta koskevista valitusperusteista.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Keuruun kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **4.5.2026**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Riitta Riihimäki ja Jaana Nyman sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Juha Väisänen.

Esittelijä Maiju Sulin

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta	Lupa- ja valvontavirasto/valvontaviranomainen
Jäljennös maksutta	Erkki Laakso
	Keuruun kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
	Keuruun kaupungin terveydensuojeluviranomainen
	Keuruun kaupunginhallitus
	Keuruun vesi-liikelaitos
	Lupa- ja valvontavirasto/lupaviranomainen
	Lupa- ja valvontavirasto/yleisen edun valvontayksikkö
	Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>